

Naravnina \$2.00 na
leta. Izjava dva krate
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ST. 81. — NO. 81.

CLEVELAND, OHIO, PETEK, 9. OKTOBRA 1914.

LETO VII VOL VII

Mostne novice.

Vinska industrija v slovenski naselbini napreduje tako dobro. Rojaki so letos dobri odjemalci.

NOVI DAVEK ZA VINO.

Stiskalnice in stroji za stiskanje grozdja so v Clevelandu še vedno dobro na delu. Tri tedne se že neprestano privaja grozje iz farm in še imajo naši viničarji dovolj dela za 14 dñih predno iztisnje zadnjega kapljico iz sladkega grozja. Površno računano bodejo pridelali letos Slovenci v Clevelandu in okolicu do 200.000 galon vina. Do 25.000 galon bo pridelala Mrs. Frances Lausche potem skoro isto toliko prva slovenska družba The Ohio Brandy Distilling Co. Jako lepe množine vina imajo v zalogi Jos. Birk, Nick Vidmar, Mrs. Grill in ostali poznani trgovci v vinom in mostom. Tudi Slovenci v Lorainu ne zaostajajo. Od 5 do 10 tisoč galon imajo v svojih kleteh Josip Svetec, Frank Justin in Alojzij Virant v Lorainu in Mrs. Mary Kren v Euclid. Iz tega sprevidimo, da imajo Slovenci dovolj zaloge vina za našo naselbino, kakor tudi za ostale okraje po Ameriki, in kdor naroči vino v Clevelandu, bo gotovo zadovoljen z njim, ker je vino prve vrste po jakosti in cenah. Novi davek, ki pride na vino, ki bo znašel okoli 8 do 12 centov na galon, ne pride v veljavlo še najmanj 7 tednov, in sprošno se računa, da se bo plačevalo od vina davek od 15. decembra; naprej. Zato pa je svetovati gospodarjem kakor tudi rojakom, da se sedaj preskrbuje v vinom, ko je še po starem, kajti ko je davek v veljavu, bo veljal sod gotovo od \$3 do \$6 več kot sedaj. Kakor rečemo, novega daveka pa se ni bati pred 15. decembrom, in imate baš sedaj priliko, da kupite poceni. V prvi vrsti pa prosim rojake, ki naročujejo vino, da se ozirajo na oglase vinskih trgovcev, ki jih dobijo v našem listu. Ti jim bodejo gotovo dobro in pošteno pošteli.

Cetrtek, 8. oktobra je drugi registracijski dan. Komut pride ta list v roke, naj ne pozabi registriranja. Ure za registriranje so od 9. zjutraj do 3. popoldne in od 5. popoldne do 10. zvečer. Zadnja dva dneva za registriranje sta petek, 16. in sobota 17. oktobra. Kdor ni registriran, ne sme voliti.

V petek, 9. oktobra se odpre zoper redni poduk za državljane in sicer se vrši poduk potem redno vsak pondeljek in petek od 8. zvečer v Grdinovi dvorani. Mnogo rojakov je že prodalo za to večerno šolo. Oni, ki bi radi imeli prve papirje, pride v petek in pondeljek, da se vam da prve nauke, nakar dolocimo večer, ko gremo na sosednjo po papirje, da ne bo nihče zastonj zgubil časa. Rojakom posebno svetujemo, da se udeležijo poduka v teh večernih šolah, ki so pod pokroviteljstvom Slovenskega političnega.

ga kluba, in naj ne zahajajo drugam, kjer ne morejo razumeti. Pricakujemo obilne udeležbe. Dne 23. oktobra priredi politični klub zabaven večer za vse člane in njih priatelje. Proste smodke in druga zabava se vrši v Grdinovi dvorani Dne 26. oktobra je volivni večer za pouk o volitvah in potem še 30. oktobra. Slovenski politični klub bo naredil svojo dolžnost.

Rojake opozarjam na oglase v današnji številki lista. Prosimo naše priatelje, da se vedno ozirajo le na trgovce, ki oglašujejo v listu, kajti stem nas podpirajo, in vi, ki stojite z nami, podpirate trgovce, ki so nam prijazni. List je poleg naročnine odvisen tudi od oglasov, na naši priatelji nam store največjo uslugo, če podpirajo trgovine, ki oglašajo v listu.

Dr. Mir, št. 142 SNPJ predi v soboto v Stanishevici dvorani vinski trgovatev, ki se prične ob 6. zvečer. Prijeta zagava s starokranjskimi običaji bo gotovo privabila mnogo rojakov.

V soboto je otvoritev novih gospodarskih prostorov L. Schwalba na Št. Clair ave. kjer je prej vodil gospodarski obret M. Setnikar. Novi lastnik uljudno vabi Slovence, da si ogledajo gospodarske prostore, ki so največji na St. Clair ave. Dobra postrežba od domačih ljudij garantirana vsem. (Adv.)

Starien Florjančič v Collinwoodu se je ponesrečil sletnišček. Ko se je veselo igral na travi, se je vnela oblike od ognja, katerega so otroci prizgali, da začpo papir. Dusiščno neopekline niso bile posebno hude, je siromak vseeno zdihnil te dva dneva pozneje.

V pondeljek je ubilo rojaka Antona Koččaka v tovarni American Steel in Wire Co. v Newburgu. Ob 2. popoldne so podigli zeleni dimniki na strehi tovarne, in kos za komom valili navzdol na dvorišče, kjer je delal omenjeni rojak. Kos zleza je padel Koččaku na glavo in ga smrtno ranil. Pripeljan je bil v St. Alexis bolnišnico, kjer je 10 ur pozneje umrl. Pokojnik je doma iz Gabroščice pri Zatiči, kjer ima staršice. V Ameriko je došpel pred enim letom. Tu zapušča brata. Pogreb je bil v četrtek, zjutraj.

V nedeljo, 11. oktobra se vrši velik shod v Birkovi dvorani ob 2. uri popoldne. Govoril bo znani slovenski pisatelj in blvški češki svetnik v Ljubljani Etbin Kristan, dobro poznan med Slovenci kot dober govornik. Povedal bo marsikaj zanimivega iz Avstrije, kako se je pričela vojna, o delavskem položaju in splošni organizaciji delavstva.

Sedemnajst tatvin, roparskih napadov, požigov in "hold-ups" se je priprilo tekmo torka in srede v mestu. Policija ni nobenega lumpa dobila.

Preki sod na Sušaku. 5. septembra je bil razglasen tudi v Sušaku preki sod, ki obsegata vso kraljevino Hrvatsko in Slavonijo.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT,
CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT
OF AUGUST 24, 1912.

of Clevelandska Amerika published Semi-weekly
at Cleveland, Ohio, for October First 1914.
Editor Louis J. Pirce ..... 6119 St. Clair avenue.
Publisher, Edward Kalish ..... 6119 St. Clair avenue.
Owners: (If a corporation, give its name and names and addresses of stockholders holding 1 per cent or more of total amount of stock. If not a corporation, give names and addresses of individual owners.)
Edward Kalish ..... 6119 St. Clair avenue.
Louis J. Pirce ..... 6119 St. Clair avenue.

(Signature) Loui J. Pirce
Sworn to and subscribed before me this 7th day of Oct. 1914
Frank Russ, Notary Public.

NEMŠKE ZGUBE V BITKI 300.000.

Nemci zagotavljam, da pade Antwerp kmalu.

Iz Berolina se poroča, da imajo dosedaj Nemci do 300.000 mrtvih, ranjenih in ujetih. Nemci so zavzeli že šest fortov trdnjave Antwerp. Ruske čete so prepodile Nemce iz Rusije. Risi se nahajajo na Ogrskem, toda Avstrija trdi, da so bili poraženi. Franci so se deloma umaknili, deloma so zavzeli nekaj novih točk. Avstrijske čete so udre v Srbijo. Kolera v Avstriji se širi.

Mrtveci v sedajni vojni.

London, 7. oktobra. V Berlino je bil priobčen uradni seznam mrtvih in ranjenih nemških vojakov do 1. septembra. To uradno poročilo naznana 117.000 mrtvih in ranjenih nemških vojakov. Vsekakor pa priznajo vojaške oblasti, da te številke niso popolne, in da znaša število ubitih, ujetih in ranjenih nemških vojakov najmanj 300.000.

Podrobna poročila.

Peking, 7. okt. Kakor poročajo nemške brzojavke, so Japonci osvojili otok Yay, najbolj vašni otok na carolinškem otočju, blizu Novih Filipinov.

London, 7. okt. Sem je dospela brzojavka iz Amsterdama, ki pravi, da se je v Severnem morju potopil nemški torpedni rušilec, ko je zadel na mino.

Krvavi sponadi v Franciji.

Pariz, 7. okt. V severno-vzhodnji Franciji se bije najbolj kravna bitka na obeli stranici. Nemci skušajo obkoliti francosko levo krilo v bližini Arrasa in Douai. Ako se ji mto posreči, tedaj so angleške čete odrezane od morja, in Angleži ne morejo dobiti več svežih čet. In Nemci z vso silo hočejo to doseči in so pripravljeni na velikansko žrtvo. Zavezna armada se je začudila temu nemškemu poskušu, ker so bili baje Francozi in Angleži mnenja, da Nemci nimajo svojih rezerv takoj blizu morske obrežja. V okolici mesta Lille se je pojalo več brigad nemške kavalerije, o kateri baje Francozi preniesar niso vedeli. Baje sledil tem brigadam še ena divizija kavalerije, katere namen je zavesti Francoze in Angležem pot od morja sem.

Nemci 20 milj od obrežja.

Nova nemška armada, ki je dospela iz Belgije, si je pripravila pot prav bližu obrežju med angleškim kanalom ter se je močno utaborila v okolici Lille. Del te armade dosegla mesto Ypres, ki je dosegla 20 milj oddaljeno od obrežja.

Medtem ko preti nova nevernost Francozom in Angležem na vzhodnem delu, se je pa razvila na francoskem desnem krilu, ki se razteza v Alzacio in Lorraine živahen boj z nemškimi četami. Noč in dan so vojaki v silovitem boju. Bitka ki se je pričela 12. septembra, še danes ni odločena. Toda glavne sile obeh armad še do danes niso prišle v boj, oziroma jih niso generali uporabili za glavno bitko. Francoske čete je tako nadušil prihod francoskega predsednika Poincareja na bojno polje. Nemski general von Klucko pa si prizadeva na vsak način, da zmagata ali pa umrje, kakor mu je bilo naročeno od nemškega cesarja.

Uradno poročilo Francozov.

Pariz, 7. sept. Na našem levem krilu se bitka še vedno nadaljuje z največjo silo. Bojne čete se razsirajo od Lensa, de-

vet milj severno od Arrasa in 13 milj južno od Lille. Kavalerija je zadnje dneve posegla v boj in skuša nadomestiti pesniške čete. Na bojni črti, ki se razteza med reko Somme in Meuse ni nicesar novega. V Woerje distriktu je sovražnik znova poskusil pregnati naše čete, toda je bil vrzen nazaj z veliko silo.

Položaj v Rusiji.

London, 7. okt. Nemška armada, ki je bila poražena pri Augustovem, se je ustavila pred preganjalcji na praski meji. Ruske čete so na mnogih krajin prodrije v vzhodno Prusijo. Nemška armada je bila občutno teperena v Rusiji ter je imela velikansko zhubo.

Angleži se hudo bojujejo.

London, 7. okt. Angleške čete, ki so postavljene nasproti Nemcem severno od mesta Metz, so na mnogih krajin prodrije v vzhodno Prusijo. Nemška armada je bila občutno teperena v Rusiji ter je imela velikansko zhubo. Angleži se hudo bojujejo.

London, 7. okt. Kakor poročajo nemške brzojavke, so Japonci osvojili otok Yay, najbolj vašni otok na carolinškem otočju, blizu Novih Filipinov.

London, 7. okt. Sem je dospela brzojavka iz Amsterdama, ki pravi, da se je v Severnem morju potopil nemški torpedni rušilec, ko je prišel 13. sept. blizu Helgolanda in potopil nemško križarko Hela. Brzojavka Central News iz Harwicha naznana, da je neki drugi angleški podmorski čoln potopil nemško križarko, toda brzojavka ne pove.

Pariški povelnik govori.

Pariz, 7. okt. Povelnik pariške trdnjave, general Gallieni, se je izjavil danes: Bitka ob reki Aisne še ni odločena, toda kmalu bodoemo imeli poročati o naših uspehih, ki bodejo odločilnega pomena. Nemci so zadnje dnevi strahovito napadli naše postojanke, da bi dognali, če imamo kako slab točko na naši sredini in so žrtvovali za to velikih nesreč, kajti ko nastopijo zimski viharji, se bodoje mine odtrgale in prosto plavale po morju. Nobena lajda ne bo mogla varno pluti po morju.

Japonsko poročilo.

Tokio 7. okt. Vojno ministerstvo poroča: Naše vojno brodovje je potopilo dve nemški topničarji Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 30 nemških lokomotiv in nad 700 železniških voz. Dne 4. okt. s ojaponske kroglike moreno poškodovale nemško topničarje Iltis. Umaknila se je po kratkem boju v zalivu Kiau-Chau. Dne 6. okt. je en japonski regiment prodrije daleč naprej ob Shantung železnicu, kjer je zapolnil 3

NEVESTA Z MILLJONI.

(Nadaljevanje romana "Grof Monte Cristo" in nadaljevanje romana "Vladar sveta")

Spisal Al. Dumau.

Postavljal L. J. P.

"To se večkrat zgodi," reče Buhting, ko pokaže na pisma, katera mu je Everett predložil. "Saj je tudi Petov večkrat trdil, da je pisava ponarejena. Staunton je bil ali sam morilec, ali pa je za umor vedel. Če je Petov z gotovostjo trdil, da oni človek, ki se je izdal za Richarda, ni bil Richard, torej nikdar ne moremo dvomiti. Kdor pozna Richarda tako dobro kot Petov, se ne more motiti."

"Seveda, seveda!" udihuje Mr. Everett žalostno, in v njegovih modrih očeh se pojavijo solzice.

"Vrjemti mi," nadaljuje Mr. Buhting, "tudi jaz sem zgubil z Richardom najlepšo nado svojega življenja, da o moji soprigi in o Elizi niti ne govorim. Tolazimo se s tem, da se naše najlepše nade v življenu nikdar ne spoštejo. Elizo moram občakovati. Rad b i vedel, kdo je raztroščil novico, da je moja hčerka zaročena z Ralfom Petovom. Saj mi je vendar znano, kota očetu, da Eliza nima najmanje ljubezni do kapitana."

"Tudi jaz sem že večkrat čul o tem," reče Everett, "in konično bi me le veselilo, če bi se to uresničilo."

"Toda saj je nemogoče," reče Mr. Buhting resno in odločeno. "Eliza kar ne more Ralfa. Moja žena mi je sama povedala, da Eliza Ralfa sploh v deti ne more. Da ona celo trdi, da Ralf ni bil nikdar odkritoščen prijatelj Richarda. No, Ralf, tudi meni posebno ne ugaja. O njem govore, da obiskuje skrivne klube, kjer se pogubi toliko naših mladih mož. In še več! Nam nasproti se dela navdušenega republikanca, zvedel sem pa, da skuša igrati ulogu izdajalca. Sicer nečem reči, da je izdajalec, toda na govorice, ki krojijo o njem, se pa vseeno lahko nekoliko ozirjam."

"Zalostno bi bilo, ko sem zgubil Richarda, da bi se tudi v Ralfu premotil," odvrne Everett. "Saj veš, da nimam male skrb, komu bi zapustil tako ogromno premoženje. Ah, če se spomnim na Richarda — —"

"Da, Richard," to je bil mož po najini želji," zdihuje Mr. Buhting. "Pa upanja nisem še zgubil, da se vrne. Mogoče je padel rebelom v roke. Dobili so ga kje ranjenega, ga oropali njegovih papirjev in pozne so ga morebiti celo prisili, da je vstopil v njih armada."

Pisarna Mr. Everetta se je nabajala v pritličju. Pravkar gre mimo pismosno, in ker se mu je očvidno mudilo, ponudil Everett dvoje pisem. To je bil izjemni slučaj. Ralf Petov je znan tako narediti, da je vsaka posta sla v njegove roke, četudi je bila privatna pošta Mr. Everetta. Sele zadnje čase je Ralf nekoliko opustil to svojo navado, kajti oni, katerega pismem se je imel bat, je bil mrtev. Z lastnimi očmi ji videl, kako so ga ustrelili. Tudi izdajalski Staunton je bil mrtev.

Le slutnja, da je Richard mogeče kaj govoril o Toledo, ga je dal cassa mučilo in odpril je vsako pismo, ki je prišlo od tam. Toda eduno, v nobenem pismu ni bilo pisanega kaj o Richardu, tako da je Ralf pričel misliti, da Richard sploh ni nicesar omenil v Toledo o svojih dogodkih, ali pa ga sploh tam ni bilo.

Pisma, katera je Mr. Everett pravkar dobil, so bila njegova privatna. Eno pismo je prišlo iz mesta Athens, v državi Ohio. Mr. Everett preberi pismo, se prestasi, se enkrat preberi, potem pa izroči pismo Buhtingu. Ta preberi pismo, katero je napisal neki trgovski prijatelj Everett. Vsebina se je glasila:

"Pred šestimi dnevi so dobili v okolici Athensa starega, bolnega, šepajočega zamorca, ki

mira, zdravni in prihiti. Buhting se pa dvigne.

"Moj Bog, kaj ti je?" zakliče Everett, ko hiti k njemu. "Zgledas kot smrt."

"Povedal mi je o veliki izdaji, katero so zvršili nad menoj," odvrne Buhting s težavo.

"Kaj, kakšno izdajstvo?" vpraša Ralf Petov, ki je sklenil roke, da na izdal, kako so se mu tresle.

"Drugič o tem," odvrne Buhting, "Zadeva se samo mene."

Zdravnik se peča z umirajočim, sodnik je prisel prepozna.

Zamorec se stegne, kot bi bil

neskončno truden, potem pa

mu otrpne srce.

"Drugič o tem," odvrne Buhting, "Zadeva se samo mene."

Zdravnik se peča z umirajočim, sodnik je prisel prepozna.

Zamorec se stegne, kot bi bil

neskončno truden, potem pa

mu otrpne srce.

"Neki starci mož?"

"Da."

"Torej je Dantes s svojim

spremljevalcem prisel, in na

on postaji se je vozil mimo

nihj. Zadovoljen se vrne Buhting k Everetu, kateremu naznani naslov Dantesa: 7 Field Street, pri vrtnarju Birdu.

Potem pa se podasta vsak v

svoje stanovanje.

Nevesta z milijon.

Drugega jutra je bil Mr. Buhting že navsegda pokoncu. Ponoči je spal in se je cutil veliko bolj mirnega. Tudi se je mnogo pomiril, odkar je bil prepričan, da se nahaja Dantes v New Yorku. Z Dantesom, z nikomur drugim je lahko govoril o razkrivljih zamorcev. Dantes bi moral vse vedeti, in potem bi sodil s svojo bistro pametjo. Če je zamorec povedal resnicu, potem je Buhting vedel, kaj mu veleva storiti dolžnost. Toda dokazi — dokazi!

Zamorec je bil mrtev, in tudi

če bi živel, bi njegovo pričevanje ne bilo dosti vredno proti častniku Zjeti držav. Ne, zločinec se mora izdati, sam si mora krinko potegniti z obravo, in ravno pri tem načrtu naj bi Dantes podpiral Buhting. Ralf se mora sam izdati.

Ko Mr. Buhting koraka po svoji sobi in premisljuje vsa zadevo, potrka nekdo lažno, na vrata, in lepa deklacija glavica se prikaže pri vrati.

"Eliza, ti si? Tako zgodaj?"

Drugič se Buhting preseže.

"Kaj te je pa spravilo tako zgodaj iz postelje?"

"Ponoči nisem dobro spala,

in zelo razburjena sem bila, pa-

pa, odvrne Eliza.

"Razburjena? Zakaj? Ali ti je

kdo kaj žalega storil? Ali si

kaj važnega zvedela?"

"Ne, ljubi papa," odvrne

ona, ko prime očeta za roko.

"Toda ne smeš biti hrd, gresi

za neko stvar, o kateri sploh

ne morem mnogo govoriti."

Dalje prihodnjic.

ta laterna obraz, miren, z za-

primi očmi, obraz, ki ni mo-

gel biti obraz živega, ni ame-

bli. Njegova fantazija, pregre-

ta z dogodki v Athenu, mu je

je pripeljala v spomin obraz

onega, ki je bil mitez v Pro-

vidence, katerega je videl um-

reti na lastne oči! Se enkrat

giboko potegne iz steklenice,

potem pa odpelje vlak naprej.

Ko pridejo v New York, se

nepoti Mr. Buhting takoj na

posto, in vpraša, če je kdo vzel

pošto. Iteče pismo, katero je

on napisal pred nekaj dnevi.

"Da, pred tremi urami," se

glasli odgovor.

"Neki starci mož?"

"Da."

"Torej je Dantes s svojim

spremljevalcem prisel, in na

on postaji se je vozil mimo

nihj. Zadovoljen se vrne Buhting k Everetu, kateremu naznani

naslov Dantesa: 7 Field Street, pri vrtnarju Birdu.

Potem pa se podasta vsak v

svoje stanovanje.

Nevesta z milijon.

Drugega jutra je bil Mr. Buhting že dobro v obrazu. Ponoči je spal in se je cutil veliko bolj mirnega. Tudi se je mnogo pomiril, odkar je bil prepričan, da se nahaja Dantes v New Yorku. Z Dantesom, z nikomur drugim je lahko govoril o razkrivljih zamorcev. Dantes bi moral vse vedeti, in potem bi sodil s svojo bistro pametjo. Če je zamorec povedal resnicu, potem je Buhting vedel, kaj mu veleva storiti dolžnost. Toda dokazi — dokazi!

Zamorec je bil mrtev, in tudi

če bi živel, bi njegovo pričevanje ne bilo dosti vredno proti častniku Zjeti držav. Ne, zločinec se mora izdati, sam si mora krinko potegniti z obravo, in ravno pri tem načrtu naj bi Dantes podpiral Buhting. Ralf se mora sam izdati.

Ko Mr. Buhting koraka po

svoji sobi in premisljuje vsa zadevo, potrka nekdo nekdo lažno, na

vrata, in lepa deklacija glavica se prikaže pri vrati.

"Eliza, ti si? Tako zgodaj?"

Drugič se Buhting preseže.

"Kaj te je pa spravilo tako zgodaj iz postelje?"

"Ponoči nisem dobro spala,

in zelo razburjena sem bila, pa-

pa, odvrne Eliza.

"Razburjena? Zakaj? Ali ti je

kdo kaj žalega storil? Ali si

kaj važnega zvedela?"

"Ne, ljubi papa," odvrne

ona, ko prime očeta za roko.

"Toda ne smeš biti hrd, gresi

za neko stvar, o kateri sploh

ne morem mnogo govoriti."

Mogoče, reče Buhting. "Toda zvezdel bom še morsikaj." In popoldne istega dneva se vrne proti New Yorku.

Prišla je noč. Vlak, katerega so na trije znani najeli, ni bil brzovlek. Prišli so do neke postaje, kjer so moralni čakati prihoda brzovlaka iz Chicago, ki je vozil naprej. Lahko bi ti izstopili in si kupili nove vožnje listke za brzovlek, toda ko so zvedeli, da je brzovlek precej napolnjen in da je razvila nekaj ur, so ostali na svojih sedežih.

Brzovlek je moral voziti mimo njih vlaka na omenjeni postaji. Bila je temna noč, kolodvor je bil le motno razsvetljen plinovitih luči. Večina potnikov počiva. Tu se začuje prihod brzovlaka, bližje in bližje kot oddaljeno gromenje. Čuječi potnikov in tudi Ralf, so se našli na oknu, da opazijo prihod brzovlaka, ki nekoliko zmanjša svojo hitrost, ko pelje mimo postaje. Nedenkrat, ravno v trenutku, ko pelje brzovlek mimo sedeža, kjer sedi Ralf, odskoči slednji od okna, kot bi ga zadel mrtvoud. Z obema rokama se prime za obraz.

"Kaj ti pa je?" zakliče Everett, ki se prebudi iz lahmege sna.

Ralf ne odvrne ničesar. Po

celem telesu se trese. Očito se

je moral sam s seboj boriti.

Konečno spusti roke z obrazom.

Bil je mrtvaško bled.

"Toda za božjo voljo, kaj

pa je vendar?" ponovi Everett

vojno vprašanje. "Kaj se ti je

zgodilo?"

"Nič, nič," odvrne Ralf, ko

se strese. "Ko sem gledal skozi

okno, me je prikel krč, sedaj

je že dobro. Da, da vse je mi-

nulo. Ne bojte se strisci. Samo

tremušna slabost."

In Ralf prime za steklenico z

zganjem in naredi dolg, dolg porek.

Potem pa izpreči oči,

Dopisi

Sava, Kranjsko, 10. sept.

Dragi Primož. Tvoje pismo smo z velikim veseljem prejeli, in odgovarjamot išti ne z veselim pač pa z žalostnim srcem. Res imamo veliko vojsko, tako da jo ne pomni zgodovina, sama Avstrija se bojuje s petimi državami, z Rusijo, Srbojo, Francijo in Črnomorje, vojno napovedav na imamo še od Belgije. Kakor poročajo naši časopisi smo povsod zmagali, pa ne vem, če je res. Tudi druge držav, ki so sedaj še nevratne, pa so že do zob oborožene in čakajo na priliko, kar bodojo pristopile, ali k trozvezji ali k tripleententni. In kadar bo ta 30 milijonska armada se začela vojskovat, tedaj bo tekla kri v potokih!

Seveda, naši sinovi so bili prisiljeni iti v vojni-grom. Preveč bi bilo našteti, kateri so šli iz Jesenic in Save, misli si sam, da kar jih je bilo pri vojakih in da še niso prekocarili 42. leta, so morali vsi iti, tako da je šlo ſz Save in Jesenic do 800 mož, med njimi tudi naš Franc Klementev Ludvik, Torkar Franc in Janez, sploh vsi, tudi Preželj je šel, pa je prišel nazaj, ker ni bil zmožen orožje nositi, pa čaka še vedno, kdaj ga bodojo poklicani na Rusko. Peljali so se v Ljubljano, potem v Gradec, potem skozi Ogrsko na Galicijo, zadnjo karto smo prejeli iz Galicije iz Samborja, potem pa nobenega pisana več, ne vemo ali je še živ ali ne. Pa da bi le zdrav nazaj prišel, se kelo bojimo. Njegova žena se nam smili, ker nieprestano joka, z otročici je sama doma v rovtnih, imajojo toliko dela. Obetajo se nam slabi časi. V tovarni se tudi tako slabo dela, da se bojimo. Oddelek za zebje dela 3 dnj na teden, drugi pa še slabše. Samo oddelek za zice in jelenne plošče dela, ker to država potrebuje. Vidis, da je naša skrb za prihodnost opravljena, zasluga ni, draginja vsak dan večja. Naj malo opisem novo ceno živil. Moka

bela 30 krajcerjev kila, koružna 15, rēčenazz, ajdova 30 krajcerjev, najcenejši rajz 26 kr., ješprejn 19 kr. slaba kava 3 K., laško olje 60 kr. liter, jesib 18, mleko 13 kr. liter. Pa nam obetajo še slabe čase.

[Novic nje posebnih, iz vojske dobimo male poročil, mislim, da morajo ameriški listi veliko več in pravičneje pisati, ker takoj so vsi listi pod državnim pravnikom. Te pozdravlja tvoj

Vincenc Švegel.

Isaquah, Wash. V prilogi vam pošljem nadaljnjo naročnino ter se pripomorem, dospošljite list redno naprej. Vaš list mi kako ugaja, in narocil bi ga že poprej, pa so bile slabe delavske razmere. S pozdravom

J. T. Kramer.

Chicago, Ill. Cenjeno uredništvo. Čim bolj čitam ta meni takoj priljubljeni list, tem raješi ga imam in čtam. Želelo bi se, da bi Cl. Amerika postala dnevnik, ker list kot je ta, ki se toliko bori za pravice našega milage slovenskega naroda, je pač naravnost podpore vreden in ne smelo bi ga manjkat v nobeni slovenski družini, kjerkoli se zavedajo Slovenci, da so krv slovenske.

Ali naj ne ustrašimo par zlepiljev, ki gledajo, pa ne vidijo in še vedno ližejo pete našim največjim sovražnikom, Nemcem! Zaveden Slovenec in Slovanka ne boš tacega, ampak, ga pusti in ga smatra izdajaka svojega lastnega naroda slovenskega. Zato pa rečem čast listu Cl. Am. in drugim, ki delujejo v ponos in čest našega slovanstva. Upam, da je to mnenje v večini med našimi brati.

Se nikdar v zgodovini ni Nemec ljubil Slovanov, še nikdar ni imel Slovan prednosti drugač kot v boju nastproti žremtom topov in šrapnelov. Le tam Slovena škoda, da umre, da se pokončuje. Seveda, ker nas Nemci ne ljubijo, ne moremo pričakovati drugače. Bratje širom Amerike, ki ste bili prisiljeni sem priti, imeti slogo in ljubezen med seboj, za svoj na-

rod, ne pa za naše tirane Nemce. Pekažimo, da naš čilji rod še živi, bolj kot kdaj prej. Ljubimo tudi naše krvne brate Češce, Slovake, Hrvate, Srbe in Ruse, sploh vse Slovane, in tako nam je zagotovljeno, da se bo nas sovražnik bal in nas spoštoval, ker bodo morajo Ameriški listi veliko več in pravičneje pisati, ker takoj so vsi listi pod državnim pravnikom. Te pozdravlja tvoj

Vincenc Švegel.

A. Banič, 1834 W. 22nd Pl.

Joliet, Ill. Ni še dolgo, ko sem pisal o veselici dr. Triglav, in danes sem zopet tukaj. Dr.

Triglav je 27. sept. izbralo župana in viničarjev in še druge, kolikor jih je bilo treba. Za "Vinsko trgatev", ki jo prirediti društvo je pričakovali splošno velike udeležbe. Veselica se vrši 10. oktobra v Sternovi dvoranah na No. Chicago St. Zadetek ob pol osmilih zvečer. Pričakovanje viničarjev in viničarjev ob 9. ur. Odbor za predpriprave je pridno na delu, tako da je dan tudi drugi pogoj, ki so za uspešno kmetovanje neobhodno potrebni? To je prvo in najvažnejše vprašanja, ki ga ima rešiti previdni bodoči farmar, ako neča da se bo pozneje kesal, ko je že prepozno. Pričakovanje viničarjev, je v resnicu težavno odločiti se za tudi oni kraj, ker vsakdo le najbolj svoje hvali. Seveda, je za svakega kupca potrebno, da si svet na lastne oči prej ogleda, predno kupi. Vendar če bi hotel vsakdo iti povsod, kamor ga s sladkimi besedami vabijo, potem bi zavzel toliko, da bi se s tem denarjem že farmo kupil. Važno je torej, kje si naj kupec ogleda, da ne bo imel proč vrenih stroškov.

Državo Wisconsin naši rojaki močno hvalijo v vseh oziroma. Čujejo pa se tudi nasproti glasovi. Ravno nama podpisana se je ta država odstavila, ko sva izrazila svoj naman, da hočeva tam kupiti. oziroma si najprej tam ogledati.

Možlič temu pa sva se odločila za Wisconsin, in reči mora, da se ne kesava, da sva tam kupila. Popis zemlje, ki da je joj! Govorilo se je, da se vsi ga na najno željo prejela od rojaka Louis Bewitzu iz Milwaukee od Slovenske Naselbinske Družbe, je napravil na nujnem prav ugoden vstis, kajti bo vozila iz Garrettsville do Leavittsburga, kar bo nekaj pomiljivega za naše mesto.

M'nu teden se je tukaj našel Mr. Frank Skraba in sestra Jennie Skraba iz Barber-tona, O. Irneli smo dobro zavabili. Mr. Frank Skraba je bil prvi Slovenec v tej naselbini. Pozdravljam vse zavedne čitatelje naprednega lista "C. A."

John C. Železnikar.

Joliet, Ill. Blagovolite pričakovanje naslednjih dopisov, ki bi učenili komu koristiti. Veliko je rojakov po naši slovenski naselbini a menda tudi drugod, ki komaj čakajo, da se resijo nevarnosti, ki jim preti od brezposelnosti, in da postanejo nedovisni gospodarji na svoji lastni zemlji. Toda kje kupiti, da je zemlja v resnicu dobra, in da so dan tudi drugi pogoj, ki so za uspešno kmetovanje nedobhodno potrebni? To je prvo in najvažnejše vprašanja, ki ga ima rešiti previdni bodoči farmar, ako neča da se bo pozneje kesal, ko je že prepozno. Pričakovanje viničarjev, je v resnicu težavno odločiti se za tudi oni kraj, ker vsakdo le najbolj svoje hvali. Seveda, je za svakega kupca potrebno, da si svet na lastne oči prej ogleda, predno kupi. Vendar če bi hotel vsakdo iti povsod, kamor ga s sladkimi besedami vabijo, potem bi zavzel toliko, da bi se s tem denarjem že farmo kupil. Važno je torej, kje si naj kupec ogleda, da ne bo imel proč vrenih stroškov.

Zemlja je izvrstna, črna, prhka prst, brez vsakega peska, raste pa, da je velje gledati. Ugašajo nama je tako, da sva brez odlaganja kupila, in sicer ne samo po 40 akrov, kakor sva spočetka namervala, dokler nisva videla, pač pa po 80 akrov. Prepricana sva, da je bila dobra kupčica, in zato tudi vsakemu priporočava, da kupi v Wisconsinu v okraju Chippewa. G. Bewitzu pa se tem javno zahvaljujeva, da načima je nasvetoval tja kraj.

John Horvat, Mih. Metel. (Avert.)

Joliet, Ill. Niso posebno počasti dopisi iz naše naselbine, kato je treba, da se semintja kdo oglasi in pove svoje mnenje. Z delom gre bolj slab, toda v primeru z drugimi slovenskimi naselbinami, še precej dobro. Dela se tu od 4–5 dnj. nekateri tudi 6 dnj v tednu. Seveda to, velja za tiste, ki delajo, novi delavci pa nikakor ne dobijo dela. Torej se roj-

nači ne odpuščajo svojih poslov

kom popolnoma odsvetuje sem hoditi za Wisconsin, in reči mora, da se ne kesava, da sva tam kupila. Popis zemlje, ki da je joj! Govorilo se je, da se bo s tem mesecom obrnilo na bolje, pa je ravno nasprotno. Kljub takim razmeram, pa je vseeno nekaj rojakov omislilo svoja domovina, kar je severno tem višu soditi, je zemlja, da napredek. Umenvje je, da će ki jo prodaja g. Louis Bewitz, bi bile delavske moči take, kot res jako dobra, kjer raste z eno jih vsi želimo, da bi bilo tega besedo vse, še celo tobak, in še več.

Tudi vinske kapljice si je prisojil iz Nemčije poroča o veliki bedi in stradanju prebivalcev. Vsi so edini v tem, da se posledice vojske jako tekočijo v Nemčiji. V Berolinu se čuti posebno pomanjkanje hrane, in v mnogih slučajih je že moralno policijsko moštvo posredovali, da ni prišlo do silnega tepeža med trgovci in kupci.

Slike posledice vsake vojske čuti cela Evropa. Najslabše je povsod za delavcev v Berolinu. "Cologne Gazette" piše: V ministrstvu za notranjstvo delo se je vrnila konferenca, pri kateri so se ministri posvetovali, kako naj pomagajo stradajočemu delavstvu, ki je radi vojske zgušnilo ves zaslužek. Trgovine so odpustile največji del svojih uslužencev, in kmalu odidejo zadnji. Ženske, ki so bile namenčene po posameznih uradih, so tudi odpuščene, kajti delodajalci so v vojski in je njih trgovina popolnoma prejenala.

Modna trgovina je popolnoma prenehalo, in delavke, katerih je v Berolinu nad desetište, gladujejo, ker ni dela. Tekstilna industrija je v zadnjih trenutkih svojega obstoja. Druge tovarne so morale zapreti, ker jim je vojska vzela delavcev.

Zene, ki so se živele s tem, da imela na stanovanju ljudi, so uničene. Na konferenci se je govorilo, da so bogataši mnogo kriv tega stradanja, ker ne naredi prav nič, da bi pomagali revnejšim ljudem. Zato je bil izdan poziv na bogate, naj ne odpuščajo svojih poslov

in naj ne krčijo svojih stroškov, če se gre za delavcev zahtevajo.

Mesto Gelsenkirchen je bilo primorano kupiti za 400.000 mark hrane, katero so potem napol zaston prodajali delavcem, mesto Duisberg je kupilo za pol milijona mark živila. Računa se, da je samo v Berolinu do 70.000 družin, katerih vvsaka ima najmanj tri otrok, in katerih potrebujejo pomoč takoj. Te bodejo veljajo na mesec mesto najmanj pol-drugi milijon mark.

Pa tudi nemško časopisje, ki je prislo iz Nemčije poroča o veliki bedi in stradanju prebivalcev. Vsi so edini v tem, da se posledice vojske jako tekočijo v Nemčiji. V Berolinu se čuti posebno pomanjkanje hrane, in v mnogih slučajih je že moralno policijsko moštvo posredovali, da ni prišlo do silnega tepeža med trgovci in kupci.

Slike posledice vsake vojske čuti cela Evropa. Najslabše je povsod za delavcev. Ta se mora, če je v vojski, noč in dan pretepati, če je pa onemogel doma, mora pa stradati. Z njim na žena in otroci. Vzelo bo še, da pridejo v Evropo zopet normalne razmere, kajti vojska je v kratkih mesecih požrla vse kulturne pridobitve in pogna naraode na berasko palico. In se taka sila čuti že sedaj, kaj bo še pozneje, ko preročujejo, da bo trajala vojska eno ali celo dve leti?

POZOR!

Naznamo konjenim državam po celi Ameriki, da je naša tiskarna sedaj opremljena v vse modernimi strojide lahko izvršimo vsako najfiničo delo. Tudi novi veliki stroj "Babcock Optimus", it. 9. postavljen, in je kras tiskarni. Veseli smo, ker budemo sedaj lahko postrojili prav vsekakor naravnih.

Pripravljamo se delavcem družavom in posameznikom za obla naših.

"Clevelandka Amerika", 6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Pod tovarniško ceno!

ZLATNINA!

Pod tovarniško ceno!

Sedaj je čas in prilika, da pridete in kupite zlatnino, pristno garantirano blago najboljše vrste, po nižjih cenah, kot jih morete dobiti v tovarnah. NAJFINEJŠE URE, BROŠKE, VERIŽICE, DRAGO KAMENJE PO

SKRAJNO ZNIŽANIH CENAH.

Nikdar ni bilo še take razprodaje v slovenski naselbini ali pa sploh v Clevelandu. Kdor je odlašal, naj pride sedaj. Prihrani si od \$5.00 do \$50 pri vsakem nakupu. RAZPRODAJA SE VRŠI RADI SELITVE. Te cene so samo tekom razprodaje. Pozneje bo vse blago zopet po rednih cenah, ki so sicer pri nas vedno nizke.

CENE ZLATNINI, URAM, SREBRNINI, VERIŽICAM IN BROŠKAM:

Moške žepne ure:

14kt zlata ura, Elgin ali Waltham prej \$60, sedaj . . . \$42
14kt zlata ura, Elgin ali Waltham prej \$45, sedaj . . . \$33
14kt zlata ura, Elgin ali Waltham prej \$40, sedaj . . . \$28

Vedno jamčene zlate ure:

prej \$33, sedaj . . . \$21
prej \$28, sedaj . . . \$18
prej \$24, sedaj . . . \$15

Moške in ženske zlate 14kt verižice:

prej \$8, sedaj . . . \$5
prej \$7, sedaj . . . \$4
prej \$6, sedaj . . . \$3

Ženske zlate in po-zlačene brože:

prej \$5, sedaj . . . \$3.00
prej \$3, sedaj . . . \$2.00
prej \$2, sedaj . . . \$1.35

Ure kukavice imp.

prej \$20, sedaj . . . \$15.00
prej \$16, sedaj . . . \$10.00
prej \$10, sedaj . . . \$7.50

20 let jamčene zlate ure:

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZDAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
En Amerik... \$2.00
En Evrop... \$3.00
En Cleveland po pošti... \$2.50
Postrosseno številko po 3 cent.

Doprisk leta predpis in navedeni se ne uporjajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošljajo na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Rod by 15.000 Slovenskih (Kraljev) in
the City of Cleveland and elsewhere. Adver-
tising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Battered as second-class matter January
8th 1919, at the post office at Cleveland, O.
under the Act of March 3, 1879.

No. 81. Friday, Oct. 9. 1914.

Najstrašnejša vojska

Ce vsa znamenja ne varajo, tedaj lahko gotovo rečemo, da bo sedajna vojna najstrašnejša in najbolj krvava, kar se jih je kdaj v svetovni zgodbini vrnilo. Kot pravijo uradne poročila, je dosedaj padlo na raznih bojiščih najmanj do 300.000 vojakov raznih narodov, in glejte, vojska se vrni šele dva mesece, in se prava vojska v resnici še začela ni, kajti vsa znamenja kažejo, da pridejo na površje še oni narodi, ki danes sede doma in od daleč gledajo vojni ples krv in smrti.

Brdrovje onih držav, ki so v vojni, je skoraj še nedotaknjeno, in nekatere države, kot na pr. Rusija niso poslala še niti polovico vojske v boj. Rusija ima danes na bojišču do dva milijona mož, lahko jih odpošije še nadaljnje tri milijone.

Nemška armada, ki je takoj v začetku vojske naglo prodrla skozi Belgijo in Francijo, je sedaj, ustavljenja, da celo nazaj so jo vrgli, tako, da je danes nemška armada mnogo dolje od svojega cilja kot je bila pred enim mesecem.

V zadnjem času se tudi javlja, da je Avstrija poslala večje oddelke armade proti Srbov, in prav nič se ne bi čudili, če bi Srbi podlegli v tej vojski proti številnemu premočnemu sovražniku. Kajti Srbi, izmučeni in deloma ranjeni in pobiti, se ne bodo mogli vzdržati proti ogromnim silam, razen če jim pride neprizakovana pomoč.

V kratkem je položaj na evropskem bojišču danes sleden:

Nasprotne armade so podobne dvema velikanoma, ki se prilagata eden drugemu, se spoprimata in jeklenimi rokami, zaletavata se eden v drugega, popusti, se umakne, pa zopet silejne udari, da se zopet umakne in zopet naskoči...

Oba velikana sta močna, izvežana in pripravljena na smrt, in končna zmaga bo na strani onega, ki dalj časa vzdrži, dokler se nasprotnik ne ukloni in izkriavi.

Zato pa danes nič ne more povedati, kakšen bo konec te strane, morilne vojne. Stari Franc Josip niti v sanjah ni misli, da bo s svojo napovedjo vojne Srbov, pognal celo Evropo v krvavi ples, da bo radi enega človeka jih umrlo na milijone. Pač res je draga plačan umor enega cesarskega postopca.

Vsekakdo ve, da se Italija oborožuje, da ima pripravljeno vse za mobilizacijo in da bo udarila ob času, ki se ji bo zdel najbolj pripraven. Oh ne, Italija ne bo nikdar šla v vojno iz ljubezni do Nemčije ali Francije ali Anglije, pač pa bo vodil Italijo v boj previden račun, da bo dobila kaj za sebe. Italija v času popolne mobilizacije postavi dva milijona vojakov na bojno polje, in ko bodo italijski ministri videli, da je vse Evropa sprema, pa lahko Italija skoči na pozorišče s svojo armado in reče: Tudi meni dajte kos plena, če ne pa udržimo. Italija gleda, da čim manj rizika in čim več dobi. In če bo ta račun se zvrnil - ko-

rister Italije, nam pokaže bodočnost.

In v slučaju, da Italija plane na vojno "pozorišče, tedaj se bo šlo tudi za slovenski narod. Kajti Italija bi najraje pograbiла avstrijsko primorje. Kakšna bi bila usoda Slovencev pod laško poveljstvo, je teško povedati, bolja pa skoraj gotovo ne, kot pod avstrijsko. Lahi kot Nemci so enako živatični v svojih narodnih idejah, in ne puste minjšim narodom, da bi svobodno d'halo.

Zato smo pa ob vsaki priliki pisali o teškem stanju našega naroda, treba je prigovarjati rojakom, da se ne zaletavajo, da ne zidajo gradov v oblike, objednanim pa da se varujejo, da ne pridejo k starim sovražnikom še novi, ki se nam danes prijateljski kažejo, da nas pozneje lahko izrabijo. Nekaj, nikdan in pred nikomur ne zatajimo slovenske narodnosti, spoštujmo svoje slovensko ime, bodimo Slovenci, kjerkoli smo.

Pravo slovenstvo gotovo ne slabí Slovanstva, pač pa krepi skupno slovensko stvar, kajti čimborj smo složni, večjo moč imamo. Zato je treba, da se slovenstvo kot hrvatstvo razvija, popolnjuje in moži. Končno se ti slovenski deli strnejo v eno celoto.

Pred očmi imejmo vedno. Svobodo in boljšo bodočnost našega naroda. Brat mora biti bratu enak, ne iščimo tujege perja, da bi se dičili z njim, krasimo in ponajšajmo se s svojim lastnim znanjem, kulturo in ponosom.

Mi Slovenci ne želimo tujege, toda svoje vedno zahtevamo za sebe. Naši računi morajo biti čisti, naša sloga večna, in potem bo tudi bodočnost naša lepša kot je sedajnost.

Tega smo se držali in se bomo držali v bodočnosti. Na delu smo za svobodo in boljšo bodočnost — naše Slovenije.

Nemški socijalisti in vojska.

Casnik "The Literary Digest" opisuje položaj in nastop socijalistov na Nemškem, na sledenči način:

Nemški naslendki velikega socijalista Bebela se silno razlikujejo od učencev francoskega socijalista Jaure-sa, ki je bil odličen nasprotnik militarizma. Saj je znano, da je bil Jaurez ubit od nekega prenapetega rodoljuba, ker je bil proti vojni, v katero se je Francija zapletla. Nemški socijalisti so izjavili, predno so šli v vojno,

da gredo za to v boj, da se "borijo proti ruskemu despotizmu", in zdržili so se z monarchistično vlado, dovolili so vojni kredit iz mržnje do russkega cesarja. Cesarja Nemčije nazivajo "princ miru". Glavno glasilo nemških socijalistov v Berolini "Vorvaerts" piše v enem svojih člankov sledenč:

Mi smo vedno bili odkriti nasprotniki monarhistične vlade in vedno tudi samosteno. Večkrat smo bili primorani, da smo vodili osten boj proti vladarju. Toda danes moramo pokazati in moramo priznati, da nemški cesar Viljem se pokazal kot največji prijatelj miru.

In ravno na tak način je govoril socijalistični zastopnik N Fuerstein, na nekem javnem zborovanju. "Vossische Zeitung" prinaša o njegovem govoru sledenč poročilo:

"Mi vsi smo prepirčani, da je nemška vlada miroljubna, in da ne želi ničesar drugega kot to, da vzdrži mir. Toda v takem slučaju kot je danes, je dolžnost vsakega socijalista, ki je pozvan pod orožje, da se bori za svojo zemljo in posebno v sedajnem položaju, ko se bira vojska proti Rusiji, katere despotizem je pogubil cele civilizirane Evrope."

"Vojska v naši domovini" — tako piše "Volkstümme", socialistični list v Chemnitzu na Nemškem, "je prisilila vse sodruge, da se združijo proti sovražniku. Vsek nemški sodrugi mora misliti, da Nemčiji prepi pogbelj od Rusije. v tem času je torej naša posebna dolžnost, da se borimo proti ruske-

Petak, 9. oktobra 1914.

mu despotizmu. Zenske in otroci v Nemčiji ne smejo postati plen ruskega nasilja, nemška zemlja ne sme biti plen kozarjevne izobražbe. Ako zavezniški zmagajo, tedaj Nemčiji ne bovladal nit angloški upravitelji, niti francoski republikanci, pač pa ruski car! Zato pa je treba, da mi socijalisti, v sedajnem času branimo vse to, kar je nemško, treba je, da branimo nemško svobodo proti barbarškim sovražnikom."

Enake misli je izrazil tudi socijalistični poslanec Kob, ki piše v socijalističnem listu "Volksfreund", ki izhaja v Karlsruhe. On piše: "Ako hoče biti ruska vlada tako nesmiselna in zaplesti Evropo v vojno, treba je vsakemu socijalistu demokratu, da storii svojo dolžnost za svojo domovino, kulturo in humanizem. Socijalisti nikakor ne morejo trpeti, da vlada ruska kultura v Evropi".

Državni poslanec Haase je govoril v državnem zboru tako:

"Zal mi je, da je nastala vojna, toda podpiral bom vlado v vojni. In v imenu socijalistične stranke želim to izjaviti: Politika imperijalizma je preobrnula ves svet, vrgla je narode enega proti drugemu, ncela Evropa bo zalita s potoki, krvi. Socijalistična stranka v Nemčiji se je vedno borila proti tej politiki.

in se je borila skupno s francoskimi sodrugi, ki so bili vedno in povsod za mir. Toda naše prizadevanje je bilo zamašen. Sedaj se nahajamo v vojni, in naš domovini preti nevarnost, da vdere v njo sovražnik. Sedaj ne bomo več vpraševali za vzroke vojne, pač pa se vprašavimo, kako bomo branili meje. Toda pravice imamo tudi, da z žalostjo pomislimo na milijone, ki so proti svoji volji pritegnjeni v vojno. Ti bodojo trpeli vse vojne grozovitosti. Naši so spremljajo vojake, toda mi mislimo na materje, katerim so s silo ugrabilo sinove, ki simo na žene in otroke, ki so ostali brez hraničnika, mi mislimo na vse, ki bodojo trpeli lakoto in pomakanje. Jutri se vrne tisoče bolnih in ranjenih. Dolžnost naša je, da jih olajšamo in trpljenje. Toda nemška vlada sigurno lahko računa na pomoč socijalistične stranke pod pogojem, da poskuši vse, da se krvava vojna čmperi neha.

meniti, da je vojna; ki jo vodijo Srbi, prava, pravčata gerija-vojna. Sprejeti smo bili zato tudi takoj od komiteta v oboroženih kmetov. Ti vojniki streljajo iz stanovanj in drugih skrivališč. Zelo spremni so, kajti navadno takoj zginejo kot kaštra, preden se jim človek približa. Poskranje se, kjer je že, ali v grmičevu ali pa po kozarjih poljih. Priponjam, da je srbska dežela zelo rodovitna in da čisto nič ne zaostaja za avstr. Slavonijo. Koruza je tako visoka, da se iz nje ne vidi nič jezdca, samo drevje v polju, da se kar šibi. Haje so vse čedne, prlično take, kakor po naših malih mestih in trgih. 12. in 13. avgusta smo se pomaknili proti južni strani, 14. avgusta pa je bila bitka. Izognimo smo pustili v plamen. Gorelo je vse povsod, ogenj so zatetili naši teški topovi. Korakali smo naprej ter bili vedno vznemirjeni po četaših, katerim so pomagali kmetje, ki niso bili poklicani pod orožje, ženske in otroci.

Na stoleh in klopih sede sršni in srški častniki ter pušči. Lica ruskih častnikov so čisto obrita in kažejo neko samozaščit, medtem ko orumeni lica srških častnikov izražajo strast. Med ujetniki je ruski general E. Martinov, kozacki stotnik Sedkovski, poročnika Blinika in Poljanov ter srški polkovnik Stojanović. General Martinov je sam pripovedoval, da se je z nekim pilotom dvignil v letalnem stroju. V višini 2000 m nad Lvovom so ju pričeli obstrelovati. Motor je eksplodiral, nakar je aerplan padel na tla. Pilot je bil težko ranjen, general pa samo lahko. General pravi, da se nicesar ne sponfinja. Ko se mu je povrnila zavest, so stali okoli njega avstrijski vojaki z nasajenimi bajoneti in mu odvzeli sabljo. Medtem ko je general to pripovedoval, se je produciral nek francoski akrobati, ki je svoj čas nastopal v dunajskega Ronacherja. S tem je zabaval svoje sojetnike. Med interniranimi se nahaja tudi neki ruski pisatelj, ki je skoraj vse Leharove opere prevedel na ruski jezik, mnogo imel opraviti na dunajskem poslaništvu in pogosto potoval v Peterburg.

Angleški sodrugi niti vrjeti niso mogli, kako morejo nemški socialisti podpirati bojevtega Viljema. Poglejmo, kaj piše socijalistični angleški list v Londonu "The Labor Leader".

Kapitalistično časopisje na Angleškem je poskušalo na nedostojen način pokazati nemške socijaliste kot slepe ovčice kajerja Viljema. Glavno glasilo nemških socijalistov v Berolini "Vorvaerts" piše v enem svojih člankov sledenč:

Dne 15. avgusta nas je zavila strašna nevihta. Trudni, zmučeni in do kote premočeni smo dospeli do Jerepica planine, katere edini vrh je Vrdarica, kjer se je razvil boj, v katerem sem bil ranjen jaz. Vrdarica je približno 222 metrov visoka. Od tu je lep razgled na Kamenico. Na pobočju Kamenice so bili napravljene utrdbe od regularne vojske. Na vrhu je bila postavljena artillerija, tudi dobro utrjena. Dominirala je vso okolico in tudi naše čete lahko zadelna. Priponjam to, da se lažje utneje, v kako kislo jabolko smo morali ugrizniti. Mi ne sumimo, da nemški kapitalistični časopisi pišejo, da socijalisti v Angliji odobravajo vojno, katero je razglasil angleški kralj. Na obeli stranah sevenega morja želijo vladajoče stranke prepirati delavske narod, da so sodrugi postali izdalice mednarodnega edinstva.

Resnica je, da so socijalisti v Nemčiji protestirali proti vojni, mogoče bolj kot socijalisti v sploh kakih držav. Celo demonstracije so priredili proti vojni.

Toda demonstracije je policija preprečila, ko je bil razglasen prek sod.

Toda iz vseh teh govorov in člankov, kot se jih je bralo v socijalističnih nemških listih, pa se vidi brez dvombe sledenč:

Nemški socijalisti so šli v vojno za to, ker silno sovražijo Slovane, v prvi vrsti pa Rusije.

Socijalistični časopis "Vorvaerts" piše v tem času:

"Mi smo vedno bili odkriti nasprotniki monarhistične vlade in vedno tudi samosteno. Večkrat smo bili primorani, da smo vodili osten boj proti vladarju. Toda danes moramo pokazati in moramo priznati, da nemški cesar Viljem se pokazal kot največji prijatelj miru.

In ravno na tak način je govoril socijalistični zastopnik N Fuerstein, na nekem javnem zborovanju. "Vossische Zeitung" prinaša o njegovem govoru sledenč poročilo:

"Mi vsi smo prepirčani, da je nemška vlada miroljubna, in da ne želi ničesar drugega kot to, da vzdrži mir. Toda v takem slučaju kot je danes, je dolžnost vsakega socijalista, ki je pozvan pod orožje, da se bori za svojo zemljo in posebno v sedajnem položaju, ko se bira vojska proti Rusiji, katere despotizem je pogubil cele civilizirane Evrope."

"Vojska v naši domovini" — tako piše "Volkstümme", socialistični list v Chemnitzu na Nemškem, "je prisilila vse sodruge, da se združijo proti sovražniku. Vsek nemški sodrugi mora misliti, da Nemčiji prepi pogbelj od Rusije. v tem času je torej naša posebna dolžnost, da se borimo proti ruske-

ali postrele drug drugega. Srbi bojujejo obupen boj. Znajo, da gre za biti ali ne biti. Zato bo pa tudi v tej vojni srški bojišči prepojeno krvjo, vojna bo tu najhujša, kajti sovražnik se ne bo boril tako hrabro vsled svoje še precej nepovršnosti, zato krepke, naravne sile, temveč podpira ga, in to zelo izdatno, tudi obup.

Ponoči sem opažal in prisluškal glasove srških piščal, glas jih je enak onemu nočnim pticem, s temi piščalkami si dajejo znamenje. Tudi oblike srških vojakov je zelo praktična, barve je take kot zemlja in ker so vojaki navadno tudi v obraz zagoreli, jih od tak nično razločevati.

V taboru vojnih ujetnikov.

Nekdo, ki je obiskal tabor vojnih ujetnikov opisuje sledenč zanimivosti:

Na stolih in klopih sede sršni in srški častniki ter pušči.

Lica ruskih častnikov so čisto obrita in kažejo neko samozaščit,

medtem ko orumeni lica srških čast

Naši bratje v stari domovini.

V naši stari domovini je še danes mnogo ljudi, ki mirno in potrežljivo prenašajo svojnost in trpljenje, in mi se temu ne čudimo, ker poznamo razmere, v katerih večina našega naroda živi.

Mnogo je ljudij po malih seilih, ki nikdar niso videli šole ali knjige, ki ne vedo družega o svetu kot za svojo vas in zaseda, kateri ljudje misljijo, da se vsem na svetu tako godi kot njim, zato pa o svojem žiu in gorju tudi ne pozivajo, ker misljijo, da tako mora biti, in da se temu ne da pomagati.

In do tega dela naroda zalede včasih tudi kdo od gospode, toda največkrat za to, da kaj odneset, a nikdar nič ne prinese, zato pa narod ne želi te gospode pogosto videti, kajti od njih se nič dobrega ne pričakuje. Kajti narod, ki tako samotno in pozabljeno živi, smatra šole in knjige za gospodko igračo, zato beži od njih, in veseli se tudi ljudje, da knjige in šole ne vidijo, a ne znajo siromaki da brez knjige in šole so slepcii pri zdravil očeh.

In taka narodna zapuščenost prav dobro pride onim, ki so naučeni da zapovedujejo, katerim za svoja dela ni treba računov polagati, ki zapravljajo na stroške naroda kolikor se jim ljubi, in zato pa pustijo, da narod živi v temi, da ne gre naprej od svoje vasi, da ne vidi više kot je zvonik podružnice farne cerkve.

Pomanjkanje šol se živo čuti po vsej južni Avstriji, kjer prevljujo Jugoslovani. Pa tudi ceste, n. pr. v Dalmaciji, ki je še le pred kratkim dobila prvo železnicu, a se te ne bi zgradili, da avstrijska vlada ni bila prepričana, da pride v kratkem boj, in da bo potrebovala železnicu za hitre prevažanje vojašta.

Tako narod zapuščen, odsekani od sveta, ne čita, ne sliši ničesar, ne vidi ničesar, živi in matra se toliko, da skrpa skupaj za svoje davke, da rodi in vzgaja otroke za pustko in bajonet, in da sam gre pod nož, kadar mu tako cesar reče.

In naš narod se proti temu niti v notranosti ne punta, kajti narod misli, da tako mora biti, ker so ga tako že v mladih letih učili, in če treba, mu bo tudi s palico in bajonetom urinjeno v glavo, o čemur vedo posebno oni povedati, ki so služili pri vojakih.

Ne prjeti se predrek, da kak nemški zeleni oficir, pa tudi kak slovenska izdajica med vojaki, opusijo naše rojake pri vojakih, jim prekolonec očeta in mater, ga pitajo z vsemi osli in svinjami, mu pogrdijo rod in narodno čast, in glejte tega našega ponizanega rojaka, ko je prost vojaške službe, pa se baha, da je bil "soldat", da je bil kot suženj, da so z njim delali kot z blagom. Ne spomni se onih svinj in oslov, bikov in cepev, onega prekljanja očeta in mater od nemških zagrizenih oficirjev, vse to je šlo, ostal pa je "soldat". Pa ne samo to. Ko pride v svojo rojstno vas, in cesarski montluri, so ga ljudje gledali z nekakim strahom in spoštovanjem, kakor cesarskega človeka, in mnogi so zavidali, ker je bil tolikokrat imenovan oslonom in temepom.

Tako se ljudje v sužnosti in nevedi odgajajo, v sužnosti in siromaštvu hranijo, potrebi in lakoti žive, iznemorejo in umro. In ker živi v takih razmerah naš brat v stari domovini, nima časa, nima prilike, da postane človek, ki se zaveda svojega dostenjstva. Slep se je redil, slep umrl, kajti svetlobe niso pustili do njega tisti, ki ga gonijo v klevnico, cesarji morajo vedno gledati na to, da vladajo slepemu narodu, kajti če narod spregleda in opazi gnušno početje cesarjev, njih izdajstvo, tedaj gorje tem parazitom.

In v takih razmerah lahko presodite, da je Avstrija poskušala vedno vse, da nas obdrži v temi, da vodi narod, kamor gohoče, danes na eno, jutri na drugo stran, in za denar so se našli tudi med našimi rojaki vedno ljudi, ki so se udinjali.

vlađi, za novce, za plačo in za prazne naslove, da so vleki iz naroda, kar mu je ostalo od krvavega dela, ljudje, ki se prodajajo povsod, kdor jih hoče plačati.

V tem najdete vzrok, da so prodani voditelji obračali oči naroda sedaj na Dunaju, sedaj na Peštu, da je moral narod naš slovenski puščati svoje kosti sedaj po Laškem, sedaj po Mažarskem, sedaj po Turškem, v Rusiji in na Francoskem. Povsod vidis Slovence, kako se bore za tuje, sramotne krone vladarjev, za tujo vlado, kako dečajo verige svojega suženjstva, s katerimi so nas na vse strani vleki. In glejte, še danes jih je v naši domovini polno, ki so ponosni, da so sluzili onim, ki nimajo za naš narod družega kaj prezir, in ki se veseli, če nemška ali avstrijska armada zažiga vasi in mesta in divja kot krvoloki davnih vekov, ki se veseli, ko se rušijo mesta, ubijajo otroci in stanci, ki kar pleskajo z rokami, če jim kdo pove, da so Švabi močnejji kot Risi.

Da so taki ljudje v stari domovini, se mi temu ne čudimo, ker poznamo razmere, v katerih živijo, toda da se nahajajo taki ljudje tudi med nami, v tej svobodni deželi, kamor smo prišli za zaslужkom, in da pričenemo nemško svobodnejše misli, da se otresemo pologama strega suženjstva, to mi le teško razumemo.

Teh se tičajo te besede, in razumeli nas bodojo in si vlezli k srcu, kajor so tu di te besede nam iz srca prišle.

Mi imamo American Express Co. money ordre, ki so ravno tako dobr kot poštni. Kadar pošljate prijatelju ali kakemu društvenemu tajniku denar v kako drugo mesto, obrnite se na nas.

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (29 marca 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8. uri svet. Starosta Fr. Hočevar, tajnik F. Hudovernik 1052 dast 62nd St., blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (1. jan. 15)

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo sredo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 8

NAJVEČJA IN NAJLEPŠA GOSTILNA NA ST. CLAIR-AV.

Slovenska in hrvatska domača postrežba

Mi točimo edino le najbolje pivo, ki je vsakemu znano in sicer FISHEL GOLD BOND PIVO katero dobite sicer samo v steklenicah po 10c, pri nas velik kozarec, 5c. Edina gostilna v vzhodnem delu mesta, ki ima tako fino pivo in postrežbo.

Slavnemu občinstvu, društvom, Slovencem in Hrvatom se naznanja, da bo

V SOBOTO, 10. OKTOBRA

SLOVENSNA ODPRTIJA

novih najfinejših gostilniških prostorov na St. Clair Ave.

NEKAJ POSEBNOSTI V FINIH PIJAČAH ZA SOBOTO: (SAMO V SOBOTO)

Schwalb's California Port, Shery ali Muškatevino samo . . .	\$1.00
Schwalb's Posebno fini konjak steklenica v soboto samo . . .	\$1.00
Schwalb's Posebne vrste DROŽNIK, v soboto samo . . .	\$3.50 gal.
Trinerjevo vino, vredno 80c, v soboto samo . . .	50 steklenica
MOŠT! Pri nas se dobi najboljši mošt samo . . .	50c galona.

Imamo popolno zalogu vsega ameriškega kakor importiranega žganja. Če hočete dobro pijačo za doma ali v naši gostilni, morate priti k nam. Dobite cenejše in boljše blago kot kje drugje. Osem let smo poznani v tej okolici, da smo prodajali poštano in garantirano blago in nismo imeli nobene pritožbe. Pri nas dobite vsa pojasnila, naj se tičejo te ali one stvari, popolnoma zastonj. Pri nas lahko oddate telegrama, lahko telefonirate ali pošljete naprej stvari po expresu. Vse to je zastonj. Pridite k nam in mi vam postrežemo v vašo najboljšo zadovoljnost.

Posiljamo denar v staro domovino

toda mi ne garantiramo sedaj pošiljatve in gre na vašo lastno riziko. PRODAJEMO PAROBRODNE LISTKE ZA RAZNE PAROBRODNE ČRTE. Ako želite potovati kamorkoli po Zjed. državah, pridite k nam in vprašate nas za svet. Mi vam drage volje vse preskrbimo in vas nič ne velja. Naše geslo je, da moramo postreči ljudem.

OB VSAKI PRILIKI dobite pri nas dober prigrizek, mrzel ali gorak ter bodete s hrano gotovo zadovoljen, ker imamo sl. kuharice, ki se razumejo na ta posel. Pridite in poskusite

SLOVENSKA DRUŠTVA POZOR!

MI IMAMO NA RAZPOLAGO NAJBOLJ ZDRAVE IN SVETLE DVORANE za vse prireditve, najsibo za plese veselice, igre in za družinske prireditve. Vsi ste dobrodošli in prepričali se boste, da dobite pri nas najboljšo in uljudno postrežbo, katere niste vajeni nikjer drugje. Pozivlajo se vsa slovenska in hrvatska društva, da pridejo k nam in se dogovore glede najemnine. Ceneje kot drugje in fina postrežba.

LEO SCHWALB,

največja gostilna St. Clair Ave.

6131 ST. CLAIR AVE.

Iz stare domovine.

Postopavšo in beričenje cetev sedaj v Ljubljani, da mora res vsakemu predsedati. V mestu samem je precej žensk pa tudi nekaj moških, ki ne prestano nadlegujejo razne urade in posamezne ljudi za podporo. In kako ti ljudje časih nastopajo! Prav kakor bi bila dolžnost podpirati vsakega, kdo neče delati. Čim takra oseba vidi, da se da izhajati tudij s podporami, se kar nasloni na javno skrbstvo, in da laglje kaj doseže, pa dobi vsakovrstne bolezni. Za podporo res potrebnih ljudij je že preskrbljeno in zato priporočamo občinstvu, naj nič ne da takim ljudem, ki zdaj po hšah beričijo. Podporo so vredni Rdeči križ in rodilne rezervistov, ne pa ljudje, ki samo politizirajo, se "krepčajo" po krčmah in beričijo po hšah. Pri kmetiji lahko vsakdo pomaga — torej ni treba, da bi delazmožni ljudje beračili.

Ponemanje vredno. Anton Kuščan, trgovec v Ljubljani, je daroval za zapuščene materje, sirote in žene v vojsko vpoklicanih vojakov eno vrečo muke in 4 kg kave.

Umrila je v Ljubljani v dež. bolnici Ema Dobovsek, kontrofista tvrdke Stupica.

Deželni muzej "Rudolfum" ostane do nadalje ob nedeljah za splošen prost vstop zaprt.

Umrila je na Selu pri Žirovici na Gor. gospa Marija Kočvar, pl. Konderheim, vodva predsednika dež. sodišča.

Češko kočo pod Grintovecem v Savinjskih planinah so zatvorili.

Ce je res. Nemški listi poročajo, da je bil bivši župan v Crešnici pri Slov. Bistrici zaradi veleizdaje izročen sodišču v Mariboru, dalje da je bil izročen vojaškemu sodišču v Gradcu učitelj Serajnik iz Sredice, mariborskemu okrajnemu sodišču pa absolvirani učiteljski kandidat Herič iz Bitnice.

Otrok utonil. 11. sept se je igral 3letni mlinoar sin Alojzij Sterle iz Iske z otroci sosedov pred mlinoom svojega očeta. Otrok se je neopažen oddalil od igrajčih se otrok, ki na brv, ki stoji pred mlinoom, ter padel v vodo. Voda ga je zanesla v globocino. Mati ponesrečenega otroka je skočila za otrokom v vodo toda bilo je že prepozno. Otrok je bil že mrtev.

Umrli so v Ljubljani: Dne 5. avg. Fran Kalan, kmetski sin, vojak novincev, 22 let, povozen ob Trubarjevem parku. Dne 7. avg. Marija Sušteršič, delavka v tobačni tovarni 72 let. — Michael Mlinar, občinski ubežec, 41 let. Alojzij Rihar, delavec 27 let. Marija Tome, cerkovnikova žena, 64 let. Marija Pogeljšek, kuharica, 58 let. Ludvik Schley, južne železnice vratar, 49 let. Franciška Pirc, bivša predilinska delavka, 72 let. Damjan Arko, juž. železnice sprevodnik v pok. Terezija Prešker, zasebnica, 57 let.

Zepna tativna. Andrej Škrliu v Spodnjem Zemonu je ukradel neznanec iz žepa 240 K.

Dren cigan. 12. sept. popoldne sta prišla ciganska godeca Albin in Jožef Breščak v hišo branjevca Antona Jazbeca v Zgornjih Duplah ter sta hotela tamigrati, česar pa Jazbec ni dopustil. Ko ju je spravil iz hiše, je prisel proti osmi zvečer Albin Breščak z odprto rano na glavi v Jazbecevo hišo ter zahteval od njegove žene, ki je bila s svojo devetletno hčerkico sama doma, naj mu izpere rano. Pri tem jo je trdo prikel za roke ter jo začel na vso moč tresti. Začela je vpit. Sosedje so prihiteli ter izročili cigana oroznikom.

Aretacija vlonilca. Koncem preteklega meseča ponoci je bil lomljeno v trgovino branjevca Antona Trčka v Veharsih pri Rovtah. Vlonilec je bil miznice ukradel 60 do 70 kron ter izginal. Kot storilca so izsledili odotnega Mat. Škarco, pri katemer so še našli del ukradenega denarja. Škarco so aretilirali ter oddali okrajnemu sodišču v Logatcu.

Pokušena samomora. 3. sept je bil 14letni krojaški vajenc Lovrenc Pečnik v delavnici

svojega mojstra na dunajski cesti v samomornilnem namenu izol. Deček je dobil težke notranje poškodbe in so ga oddeljali v bolnišnico. — sept. je prisel krojaški pomočnik Janez Krišpič, doma iz Zlatara na Hrvatskem, pisan v svoje stanovanje v Vegovi ulici v Ljubljani. V samomornilnem namestu je skočil iz okna v prvem nadstropju. Obležal je nezavesten. Teško ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

Sumljiv odganc. 10. sept. je ljubljanski odgonski prevodnik prepeljal v Trbiž laškega državljanja, 26 letnega Jakoba Plessija iz Padove. Ko ga je izročil v Trbiž občinskemu odpolancu, ki bi ga imel pozneje odpraviti v Italijo, je letenim usel ter mu popustil približno okoli 100 K denarja. Je pač moral imeti na sebi kak greh, za katerega bi semoral v domovini pokoriti.

Premovanje konj. Radi mobilizacije se premovanje konj letos v Trebnjem, Kočevju, Jerneju ne bodo vršila. Požar. 10. sept. je pogorel na Sovodenju mlinu in šupa, napojnemu z lubjem, last posestnika Franceta Eržena iz Sovodnja št. 3.

Obesil se je zaradi domačega prepira posestnika Jožef Sterle iz Hudega Rogatca pri Želimljah. Našli so ga obešenega na drevesu v gozdru. Star je bil 27 let.

Tatinski lovci obstreljali žargajo. Jerneja Potočn'ka, žargajo pri baronu Bornu v Pričevi, so ponori obstrelili tatinski lovci, ki jih je preganjal. Ustreljen je bil v levo ramo in ga prepeljali v bolnišnico.

O hišnih preiskavah pri nekaterih ptujskih Slovencih ve poročati "Marburger Zeitung". Isti list poroča tudi o aretaciji raznih oseb v ptujski in mariborski okolici.

Drobne novice. Umrl je na Polzeli v Savinjski dolini vpočnji župnik Franc Leber. — Iz Gradca. Bivši grški župan dr. R. Fleischhacker, 59 let star, je šel prostovoljno k vojakom. — V vodo je skočila in utonila zoletna Fani Zoehler v

bližini in boji noč na nož zelo redki. Iz presenetljivo velikanske daljave se strelja iz pušk in topov. Umljivo je zato, da z daljavo tudi ni podana gotovost, da strel zadene. Bolj kot kdaj prej velja zdaj stara resnica, da ne zadene vsaka kroginja. Pri največji vsaki, ki jo pozna novejša zgodovina, japonsko-rusko vojsko mislimo, so opazili, da je približno 150 streli iz topa smrtno zadel sovražnika in da je šele 3300 streli iz puške tudi zadel. Ta račun je napravil nedavno italijanski strokovnjak Giorgio Molli z ozirona na številke v boju pri Kinču. Tu so zavzemali Rusi zelo dobro postojanko, s katere so jih Japonci šeli z najbesnejšim bojem pregnali. Radi posebnosti bojišča je mnogo poseči v boj le 4415 Rusov, Japonci so pa napadli s premočjo 35.000 mož, ki seveda tudi niso vsi prišli do strela. Na ruski strani je bilo 54 poljskih topov, 10 mitraljez, 5 strojnih pušk in 77 oblegovalnikov, ki so bruhali ogenj in zeleno na Japonce. Japonci so napadli iz 48 mitraljezami. (83)

Pohištvo za 12 fantov naprodaj. Vs aprirava in lepo stanovanje. M. Šusteršič 6218 St. Clair ave. Milwaukee Wis.

1000 PLETENIH JOPIČEV

(SWEATERS)

za može in fante
za žene in deklice mora biti razprodanih v najkrajšem času, in to po tovarniški ceni ali še ceneje

Pri tej priliki dobite vse ženske in otročje zimske suknje kakor tudi obleke z žeketom po skrajno znižani ceni.

Torej sedaj je čas, da se priskrbite za zimo in ne odlašajte dolgo, ker te cene, kakor so sedaj, ne bodejo ostale.

Za obilen obisk in podpiranje moje trgovine se najtopleje priporočam in vam bom vedno hvaležen

Beno B. Leustig,

6424 St. Clair Ave. blizu Addison Rd.

P. S. V slučaju, da nimate zadosti denarja, dajte samo malo predplačilo (aro) in vam spravimo karkoli si izberete po isti nizki razprodajalni ceni.

Če kupite jopič od \$1.50 naprej, dobite za 10c ceneje, če kupite za \$5.00, dobite za 25c. ceneje, če prinesete ta oglas s seboj.

Največja razprodaja v življenju.

Ko sem bil v pošteni trgovini skozi zadnjih petnajst let na St. Clair Ave. hočem stopiti v pokoj.

Trgovino bode prevzel J. Schulman & Co. In ker že lijo moji nasledniki začeti s popolnoma novim blagom, hočem jaz popolnoma

RAZPRODATI VSE BLAGO PO NAJNIŽJIH CENAH.

Vaše lastne cene so nam po godu.
Ta velika razprodaja se prične

v petek, 9. okt. ob 9. zjutraj

Razprodali budem moške obleke, suknje, deške obleke in sukne, čevlje, klobuke, hlače in moško opravo pod tovarniškimi cenami.

Ker smo se pravkar pripravili za zimo z novimi blanketi in odeli ter podglavniki, budem prodajali te pod ceno.

Pridite zgodaj in zberite svoje blago. Pomnite, da je to največja razprodaja v življenju.

M. TOLSTOY
6217 ST. CLAIR AVE.

zraven Mihelčičeve grocerije in blizu slov. cerkve.

18.000 ZASTOROV

s čipkami. Prihranite si 40c pri dolarju.

Vsa zaloga popolnoma nova, čista, sveža. Le redkodar imate priliko, da izberete izmed takoj fine zaloge po tako znižanih cenah. In če primerjate blago, ki je brez maledža, tedaj ste prepričani, da je poceni. Izmed 42 raznih vrstec si lahko sberete enega in kupite popolnoma nove zastore za dom ter si prihranite 80c na dolarju.

10c medene palice, do 54 palcev s krogljami na koncih 12 samo enemu kupcu vsaka samo.....	89c temno zelene leatherate 50 palcev široki, samo enemu kupcu jard.....	18c cretodes, jako lepa izbera v barvah Posebna cena jard samo.....
	6c	39c

35c plain voiles, 40 palcev široke, dvojno pleten, bele ali cream jard samo.....	17c	59c
		\$5 renesančni zastori najlepši vzorci, posebna cena ta teden samo po.....

Importirani renesančni zastori heli iz anredno delo, vredni \$10.00, posebna cena samo	5.00	1000 irskih malih zastorov za vrata razne barve, 25c in 39c vredni izberi samo .....
		15c

Ženske nove jesenske obleke po \$13.50

	\$9.95	\$13.95
Svilene obleke, charmeuse, crepe in poplin, najbolj moderne, razni efekti. Mere 14-44.	Svilne obleke, semi-basque, redingote vzorce s finimi tunikami ali navadne. Jako lepo okrašeno, ovratniki. Mere 14-44.	

Slovenski govori v celi trgovini.

Bailey's
THE BIG STORE
ONTARIO PROSPECT

Slovenski oddelek v drugem nadstropju